

УДК 336.226.322

Сидоренко Р. – ст. гр. ЕОАм-11

Національний університет «Львівська політехніка»

НЕДОЛІКИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Чубай В.М.

Актуальність проблеми реформування ПДВ підсилюється щороку. Це зумовлено багатьма причинами, зокрема, постійним зменшенням питомої ваги цього податку в обсязі усіх податкових надходжень бюджету, складною методикою обліку ПДВ та непрозорістю механізму його бюджетного відшкодування, недосконалістю системи оподаткування.

Загалом, ПДВ це так званий «універсальний непрямий податок». ПДВ має значний економічний і соціальний вплив на розвиток економіки держави та застосовується в більшості країн світу.

Основною метою ПДВ, спочатку у Франції, а згодом й в усій Європі була боротьба з перевиробництвом шляхом стимулювання експорту та обмеження імпорту. Але, спостерігаючи постійне зростання цін на продукцію та товари в Україні, надвиробництва не спостерігається. Країни ЄС, перш ніж ввести ПДВ, впродовж десятиліть апробували і порівнювали його з податком з обороту. В Україні ж ПДВ ввели майже за 6 років. В сучасних умовах ПДВ майже перетворився до звичайного податку з обороту для кінцевих споживачів з досить великою ставкою 20%. Впродовж усього періоду існування ПДВ в Україні економісти пропонують знизити його ставку.

Оскільки ПДВ зазвичай є частиною вартості товарів та послуг, природно, що зменшення ставки ПДВ, повинно призвести до зменшення цін на товари та послуги. Цього потребують як покупці, так і виробники з постачальниками. Покупці, тому що на них лягає основне податкове навантаження, а виробники та продавці – оскільки за рахунок зниження ціни стає можливим збільшити об'єм продажів.

Для економіки України, за умови якісно налагодженого адміністрування податкової системи, та за відсутності значного масштабу тіньової економіки, який суттєво впливає на обсяги доходів бюджету, зменшення ставки податку на додану вартість, було б суттєвим кроком до зменшення податкового навантаження як на підприємство, так і на кінцевого споживача.

Але на сьогоднішній день у збереженні ставки та й в цілому ПДВ в тому вигляді, в якому він є, зацікавленні потужні підприємства-експортери. Зазвичай, експорт забезпечує країну поповненням золотовалютного резерву, зміцнюючи національну валюту, забезпечує зростання економічного статусу країни на міжнародній арені тощо. Однак, саме досить висока частка експорту у ВВП та тіньові схеми виведення прибутків в офшорні зони стає національною загрозою, тому що значно збільшується відшкодування ПДВ експортерам з бюджету.

Наступним етапом реформування ПДВ, в разі успіху застосування зниженої ставки податку була б диференціація ставок податку на додану вартість: зниження ставки ПДВ на товари першої необхідності (т.з. «соціальні товари») і збільшення ставки податку на предмети розкошу.

Наслідуючи досвід вдосконалення ПДВ у розвинених країнах ЄС, – завершальний етап реформ повинен містити в собі налагодження механізму ПДВ, враховуючи соціально-економічні чинники розвитку України.